

УДК 631.95

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА

А. О. Рождественець

студентка 3 курсу, група 31-К, Рівненський державний аграрний коледж

Науковий керівник: викладач економічних дисциплін І. М. Мартинова

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті обґрунтовано напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі птахівництва за рахунок впровадження виробництва органічної продукції.

Ключові слова: конкурентоспроможність продукції, органічні продукти, органічне виробництво.

В статье обосновано направления, которые будут способствовать повышению конкурентоспособности предприятий отрасли птицеводства за счет внедрения производства органической продукции.

Ключевые слова: конкурентоспособность продукции, органические продукты, органическое производство.

In the article are considered the directions of increase of competitive production in poultry farming at the expense of implantation of organic production.

Key words: poultry competitive ability of production, organic product, organic production.

В конкурентній боротьбі завжди перемагає той, хто здатний забезпечити найвищий рівень конкурентоспроможності власних товарів та послуг. У протилежному випадку обраний вид підприємницької діяльності приречений на невдачу. Таким чином, підвищення рівня конкурентоспроможності є головним завданням підприємства в ринковій економіці, що гарантує йому зміцнення власних позицій серед конкурентів.

Питання безпеки та якості харчових продуктів є актуальною проблемою. В сучасних умовах якість продукції, виробленої аграрним сектором, стає одним з основних факторів його внутрішньої та зовнішньої конкурентоспроможності.

Сьогодні українська продукція є конкурентоспроможною на світовому ринку не лише за рахунок дешевої робочої сили та відносно низької вартості енергоресурсів, тобто переваги, яка найближчим часом може взагалі зникнути. В галузі птахівництва досягнуто практично граничних можливостей підвищення інтенсивності росту птиці і зниження питомих витрат корму, тому потрібен пошук додаткових резервів підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі птахівництва.

Важливим атрибутом ринкової економіки є конкуренція, що виникає через зростання кількості підприємств, які займаються аналогічним видом діяльності. Конкуренція в широкому розумінні виступає як одна із рушійних сил розвитку економічної системи і суспільства в цілому, що в кінцевому результаті обумовлює підвищення продуктивності праці, стимулює розвиток науково-технічного прогресу, значно поліпшує рівень життя населення. Як економічна категорія конкуренція – це боротьба між товаровиробниками за найвигідніші умови виробництва та збуту товарів і послуг, за привласнення найбільших прибутків.

Можливість виживання підприємницької структури в умовах постійної конкуренції боротьби залежить від рівня її конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможність є багатогранною економічною категорією, яка властива різним елементам економічної системи: країні, галузі, підприємству, продукції. Конкурентоспроможність кожного з цих елементів тісно пов'язана з конкурентоспроможністю інших економічних елементів.

Конкурентоспроможність є одним із суттєвих показників стану підприємства як господарської (виробничої) системи, який визначає перспективу його подальшого розвитку, можливість досягнення стратегічних цілей і завдань. Підтримання чи підвищення конкурентоспроможності може розглядатись як і одна з функціональних стратегічних цілей (завдань) підприємства.

Для оцінки конкурентоспроможності продукції підприємств галузі птахівництва можна використати співвідношення таких характеристик: якості і ціни. Найбільш конкурентною вважається продукція, що має оптимальне співвідношення цих характеристик.

В останнє десятиліття відзначений підвищений інтерес до якості продукції, що представляється споживачеві. Наявність у постачальника системи якості стає важливим фактором підвищення конкурентоспроможності його продукції і є необхідною умовою для виходу на світовий ринок. Продукція більшості підприємств галузі птахівництва відповідає міжнародним і вітчизняним стандартам якості і безпеки.

Проте, усвідомлення людством погіршення стану навколишнього середовища, інтенсифікації сільськогосподарського виробництва, підвищило інтерес до органічного виробництва продукції, яке гарантує необхідний її якісний рівень і безпечність харчування, а також не шкодить довкіллю.

За визначенням Міжнародної Федерації органічного сільськогосподарського руху (International Federation of Organic Agriculture Movements – IFOAM) органічне виробництво об'єднує всі сільськогосподарські системи, які підтримують екологічно-, соціально- та економічно доцільне виробництво. Такі системи використовують природний потенціал рослин, тварин, ґрунтів та спрямовані на гармонізацію сільськогосподарського виробництва та навколишнього середовища. Органічне виробництво – це цілісна система господарювання та виробництва харчових продуктів, яка поєднує в собі найкращі практики з огляду на збереження довкілля, рівень біологічного розмаїття, застосування стандартів належного утримання тварин та методів виробництва.

На території України працюють іноземні сертифікаційні органи, а також в рамках швейцарсько-українського проекту «Сертифікація в органічному сільському господарстві та розвиток органічного ринку в Україні» створено українську сертифікаційну організацію ТОВ «Органік стандарт», що на сьогодні є акредитованим відповідно до міжнародних стандартів і уповноваженим надати послуги з сертифікації органічного виробництва.

В Україні вже існує категорія людей (до 35 % населення), які мають мотивацію до споживання органічних продуктів і готові платити за них вищу (на 40 - 50 %) ціну. Ця група споживачів створює початкову нішу для стимулювання виробництва органічної продукції в Україні, а отже для формування внутрішнього ринку такої продукції у майбутньому.

На даний час в Україні представлений досить широкий асортимент сертифікованих органічних продуктів як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва. Серед продуктів тваринництва переважають органічне молоко, яловичина та свинина. Разом з тим спостерігається певний дефіцит сертифікованої органічної продукції птахівництва, умовною заміною якої слугує продукції підсобних господарств населення, що реалізується на агропродовольчих ринках. Однак суттєвим недоліком даної продукції є те, що вона не сертифікована, а також не можливо встановити контроль за процесом виробництва.

Наукові дослідження свідчать, що більша частина позитивних досягнень у зростанні продуктивності птиці забезпечена успіхами в її селекції, насамперед, у генетичному

поліпшені поголів'я. Це сприяє значному зростанню несучостей курей у валовому виробництві яєць. В період з 1990 по 2009 рр., за даними асоціації «Союз птахівників України» та порталу «Аграрний сектор України» несучість курей зросла з 195 до 318 шт. яєць на рік, а вік досягнення бройлерами 1,5 кг маси скоротився із 120 до 33 днів. Таким чином селекційно-племінна робота стала основним напрямом зростання виробництва продукції вітчизняного птахівництва.

Таму, на нашу думку, саме великі спеціалізовані підприємства, можуть здійснювати виробництво органічної продукції (птиці м'яса та курячих яєць) і провести сертифікацію відповідно до міжнародних стандартів на органічну продукцію. Одним з шляхів є використання кормів вирощених без застосування гербіцидів, мінеральних добрив, утримання птиці в умовах наближених до природних, подовження віку досягнення бройлерами забійної маси. Певний період часу дана продукція буде унікальна ринку і забезпечить конкурентну перевагу виробників.

Прикладом такого підприємства на Рівненщині, виробника продукції птахівництва, є Агрокорпорація «Крупець». Сьогодні це один із найбільших виробників сільськогосподарської продукції не лише на Радивилівщині, а й в усій Західній Україні. Нині на підприємстві утримують 600 тисяч курей-несучок та 350 тисяч бройлерів. Досвід агрокорпорації «Крупець» свідчить, що при умілому керівництві, застосуванні новітніх технологій можна досягнути значних результатів в агровиробництві. Так, за роки своєї діяльності сільгосппідприємство, засноване 1969 року, виросло у велике багатогалузеве господарство, має в обробітку понад 7000 гектарів землі. Агрокорпорація «Крупець» – це чотири підприємства, які спеціалізуються на вирощуванні сільгоспкультур, виробництві курячих яєць, м'яса бройлерів, комбікормів, сушінні і зберіганні зерна, переробці сої.

Тут збудували і новий пташник. Корма використовують тільки екологічно чисті, не додають жодних антибіотиків та заборонених продуктів в Україні і в Європі. За рахунок кукурудзи, сої, власних зернових виробники м'яса птиці і яєць сьогодні постачають якісну продукцію.

Продукція птахівництва Агрокорпорації «Крупець» користується попитом серед українців. Сьогодні на ринку кілограм крупецького бройлерного м'яса коштує 18-19 гривень, одне ж яйце – гривню. Однак в Європі цей продукт ціниться в півтора, а той у два рази дорожче тому підприємство готове вийти і на міжнародну арену збуту.

Бізнес-стратегія агрокорпорації передбачає розвиток виробництва, високу його рентабельність. Планується у наступному році збільшити поголів'я бройлерів до 400 тисяч, курей-несучок – до 900 тисяч. Також будуватиметься друга черга сушильного комплексу, у підсумку підприємство отримає додаткові ємкості для 9 тисяч тонн збіжжя, а загалом у сушильно-елеваторному комплексі можна буде зберігати для подальшої переробки 19 тисяч зерна. А це нові робочі місця, додаткові відрахування у бюджет. Звичайно, будь-які економічні проекти можливо зреалізувати лише за сприятливої політики уряду. Тільки за таких умов агропромисловий комплекс може стати локомотивом зростання економіки країни і її утвердження у європейській спільноті.

Для подальшого розвитку птахівництва важливо скористатися досвідом розвинених країн світу щодо утримання птиці і утилізації відходів галузі.

Пташиний послід є найбільш перспективною та цінною сировиною, яка містить значний енергетичний та агрохімічний потенціал для виробництва органічних добрив, реалізація яких забезпечить виробникам прибутки, що будуть перевищувати одержані від основного виробництва. Постійно зростаючий дефіцит добрив, підвищення вимог до якості сільськогосподарської продукції (отримання екологічно чистих продуктів харчування) та до охорони навколишнього середовища, необхідність зниження енергомісткості виробництв органічних добрив та витрат поживних речовин при їх довгостроковому зберіганні робить надзвичайно актуальним завдання промислового виробництва органічних добрив.

Висновки. На нашу думку, підвищення конкурентоспроможності підприємств птахівничої галузі можливе лише за умови переходу на інноваційну модель розвитку підприємств галузі, конструювання нових раціонів на основі природних складових рослинного походження, виробництво поліпшеної органічної продукції та переведення птахофабрик на повну безвідходність із реалізацією її вторинних продуктів (органічних добрив, посліду й підстилки, пташиного пуху і пір'я).

Список використаних джерел:

1. Артиш В. І. Виробництво органічної продукції а країнах Європейського союзу/ В. І. Артиш // Економіка АПК. – 2014. – № 2. – С. 93-96.
2. Дудар О. Т. Екологічне сільське господарство Польщі: тенденції розвитку, система контролю та сертифікації / О. Т. Дудар // Економіка АПК. – 2013. – № 9. – С. 105-112.
3. Дудар О. Т. Розвиток органічного агро виробництва в Україні / О. Т. Дудар // Економіка АПК. – 2012. – № 3. – С. 121-126.
4. Жуковський М. О. Виробництво органічної продукції як напрям підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі птахівництва / М. О. Жуковський // Науковий вісник НУБіП: Випуск 3. – 2012. – С. 245-249.
5. Майбук Ю. В. Сертифікація органічної продукції – шлях України в майбутнє / Ю. В. Майбук, Г.С. Шестопап // Товарознавчий вісник: Випуск 5. – 2012. – С. 382-388.
6. Стельмахук І. З. Економічна ефективність органічного виробництва в ПП «Агроекологія» / І. З. Стельмахук // Економіка АПК. – 2013. – № 4. – С. 121-125.
7. Харченко Т. Б. Перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні / Т. Б. Харченко // Економіка АПК. – 2013. – № 9. – С. 37-41.